

2015/2016. õppeaasta:

- Uue maja lootuses ja ootuses
- Uurimistööde tegemine saab tähtsaks ülesandeks
- Spordipoistel ja -tüdukutel on silme ees uued sihid
- Kooli tahaks ikka väga minna uue koolivormiga
- Ootusärevus on suur
- Oleme sõbralikud üksteise suhtes
- Laululapsed hakkavad valmistuma laulupeoks
- IT on pop
- Ajalehte ootame uusi tegijaid
- Avastusõpe teeb õppimise kõikidele põnevaks
- Sisehindamine on koolile väga vajalik
- Tunnustame parimaid õppijaid ja õpetajaid
- Algkooli 1. klassi ootame 1. septembril uusi õpilasi

Haljala noorte folk Eismal

Samal ajal kui maakonna pealinnas Rakveres valmistuti piirkonna suurima tervisespordiürituse Ööjooksu viendaks juubeliks, tähistas Haljala kooli rahvas vaid veidi vaikselt Eisma folgi kümnendat sünnipäeva maheda folkmuusika, kõrvupaitava koorilaulu ja mitmete töötubadega.

Tänavune folk sai kaks suunda - hommikupoolne osa noortele, koolirahvale ja õhtupoolik kontserdiga ka tuttavatele, sõpradele, külarahvale ja kaugematele külalistele. Mereäärse suvitusküla võlu koos kauni päikeseloojangu ning muusikaga tulid avastama ka Forseliuse seltsi noortekogu XXVI suvekooli liikmed.

Eisma sadama vastrenoveeritud platsil said teoks mitmed töötoad – folgile omaselt sai katsetada mitmeid teada-tuntud pille: Mari Kaasiku juhendamisel tutvuti viiulitega, Ene Palo aitas aru saada flöotide maailmast, Ingely Laiv näitas võimalusi oboel. Muidugi tasus folgjalalt läbi astuda ka neil, kes muidu muusikast ei hooli – nii sai igaüks endale sobiva näomaalingu Helena Lahilt või punuda endale sõbrale erinevat sorti käepaelu Merle Kiviberigi õpetuste järgi.

Üheks haaravaimaks tegevuseks sai aga pealelõunal alguse saanud kantritantsu tunnik. Kindlasti teab enamus meist viisijuppi „kauges külas, vanaema juures...“, tänu Evelin Teiva kaasahaaravatele sammukombinatsioonidele hakkab ilmselt nüüd kõigil osalenutel lugu kuuldes ka jalg line-tantsu hoos tatsuma. Pea tund meelelahutuse ja treeningu ühendamist andis peale maitsvat lõunasööki mõnusa füüsilise koormuse ning võimaluse hingata soolast mereõhku veelgi sügavamalt.

Need, kes töötubadest meelepärast ei leinud, said lihtsalt nautida maalilist ning looduskaunist Eisma küla ning uurida 2013 aastast renoveeritud Eisma sadamat. Sadamad on rannarahva elus alati mänginud tähtsat rolli, ilmselt seepärast valis festivali noor peakorraldaja Sven Rannar sel korral folgikohaks võimsate muulide kaitsvad seinad.

Et igaüks saaks mõnusalt õhtusele folgikontserdile kohale ja väike sadamaküla ei meenutaks parkimisplatsi, oli soovijatel võimalus Eismale sõita ka folgibussiga. Oh seda rõõmu, kui buss viimaks saabus – tulijad võeti vastu ehtsa folkmuusika saatel tantsitud ehtsa kantritantsurütmis liikuva ussiga, mille sappa uustulnukad kohe haagiti. Esinejate ja korraldajate ühtsed kuldkollased folgisärgid olid

nähtavad juba kaugel.

Esmajärjekorras astusid lavalaudadele Haljala Gümnaasiumi õpilased ja külalisõpilased, näidates esmaajones töötubades õpitut ja üle korratud oskusi. Muidugi sai loojuva päikese kumas ära kuulatud ka lastekoori parimad lood ning erinevate noorte solistide häälekõla ühe jaheneva õhuga mere ääres. Õhtu lõpetasid külalisesinejad lähemalt (Haljala kooli vilistlased) ja kaugemalt (Kadrina ja Kuuvalu) – kõik meile tuntud headuses, kuid muulide vahel veelgi võimsamana kõlanud.

Greete Toming
Fotod: Ain Liiva

Ei ole muusikauritust Ahti Bachblumita.

HALJALA GÜMNAASIUMI
2015/16. õa
AVAAKTUS

1. septembril 2015 kell 8.00
Haljala rahvamajas

8.00 - 9.00 aktus
9.00 - 9.30 rongkäik
9.30 - 10.00 klassijuhataja tund
10.00 pildistamine
10.30 õpilasliinide bussid bussijaamast

Lisaks laulule kõlasid ka viiulite ja flöotide helid.

Line-tants Evelin Teiva juhendamisel ei jätnud külmaks kedagi.

Esiplaanil laulavad Sven Rannar ja Helena Katre Paavo.

Merle Kiviberigi juhendamisel võisid kõik soovijad meisterdada käepaelu.

Teade sõidutoetuse taotlejatele

Lähtudes Haljala Vallavolikogu 16.06.2015 määrusest nr 33 palub vallavalitsus esitada kirjaliku avalduse Lääne-Virumaa üldhariduskooli (välja arvatud riigikooli) gümnaasiumiosa statsionaarses õppes õppivatele õpilastel, kelle elukoha aadressiandmetena on Eesti rahvastikuregistrisse kantud Haljala vald, et määrata 2015/2016. õppeaastaks sõidutoetus ning hüvitada sõidukulutused.

Varangu seltsimajas saab õppida tervislikult toituma

Varangu Külaselts alustab septembris projekti „Tervis läbi toidu ja looduse“ läbiviimist, mida rahastab KOP ja kohalik omavalitsus. Projekt koosneb 8 õpi- ja töötoast, mis toimuvad korra kuus. Eesmärgiks on muuta kogukonnaliikmete toitumisharjumusi tervislikumaks. Saadud teadmisi rakendame kohe praktikas. Koolitaja on toitumisharjumuste Sirle Nukk.

Apteegiravimitele on suurepäraseks alternatiiviks ravimtaimed, mida õpime tundma ja kasutama. Esimene õpituba toimub 12. sept. Karepa ravimtaimeaias, kus valmistame teesegusid ja looduslikke salve Katrin Luke juhendamisel. Loodame, et need teemad pakuvad huvi ja projekti lõppedes on meil saavutatud uus terviseteadlik elukvaliteet ja tugevnenud sidusus erinevate põlvkondade vahel.

Täpsemat infot saab telefonil 56497443.

Urve Kingumets
Varangu Külaseltsi juhatuse liige

Hoidiste konkurs Varangu seltsimajas

Maikuu lehenumber kuulutas Varangu Külaselts välja hoidiste konkursi „Suvi ja sügis purki“. Meeldetuletuseks veel kord, et laekunud tööde hulgast selgitame välja parima soolase, magusa ja ahaa-alamust pakkuva toote. Osalemiseks haara keldrist kaasa mõned oma parimatest hoidistest, kirjuta peale hoidise nimi ja too Varangu seltsimajja. Vastu võtame võistlustöid alates 15. septembrist teisipäeviti ja reedeti kell 9.00 – 16.00, aga ka konkursi toimumise päeval. Konkurs toimub 26.09. kell 15.00.

Kui midagi kaasa võtta pole, tule lihtsalt uudistama ja mekkima, mida teised purki on pannud. Üritust sisustab rahvamuusikaansambel KUNGLA.

Info telefonil 56497443.

Urve Kingumets
Varangu Külaseltsi juhatuse liige

Haljala Vallavolikogu

Vallavolikogu istungil 16.07.2015

Otsustati:

- Võtta vastu ja suunata avalikule väljapanekule Haljala valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2015-2027.
- Anda Haljala Vallavalitsusele luba riigihanke „Haljala valla teede ja tänavate talihoolitus 2015-2018“ korraldamiseks.
- Võtta vastu Haljala valla arengukava 2015-2030 ja suunata avalikule väljapanekule.
- Delegerida maakatastriseaduses kohaliku omavalitsusorgani või kohaliku omavalitsuse pädevusse kuuluvate ülesannete täitmine Haljala Vallavalitsusele.
- Delegerida planeerimiseseaduses kohaliku omavalitsuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse kuuluvate ülesannete täitmine Haljala Vallavalitsusele.

Haljala Valla Sõnumid

Haljala valla leht ilmub kord kuus. Tiraaz 1000
Toimetus: Külli Heinla, Maiga Parksepp
Toimetus jätab endale õiguse kaastöid lühendada.
Lehe tekstid avaldatakse portaalis eestiule.ee, kui autor ei ole märkinud teisiti.
Kaastöid ootame aadressil leht@haljala.ee või posti teel: Haljala Gümnaasium, Rakvere mnt 10, 45310 iga kuu 15. kuupäevaks.

Väikesed seakasvatatajad saavad seakatuga võitlemiseks toetust

Maaelu Edendamise Sihtasutus hakkab seoses sigade Aafrika katku jõudmisega Eesti seafarmidesse toetama väikesed seakasvatatajad bioohutusnõuetesse investeerimisel või väljumist seakasvatusest ning pakkuma seakasvatatajatele tasuta majanduslikku nõuannet.

„Seakasvatuse on olukord väga tõsine nii seakatku kui ka üldise majandusliku konjunktuuri tõttu. Seakasvatusega jätkamiseks tuleb nii väikestel kui ka suurtel seakasvatustel oluliselt investeerida bioohutusmeetmete rakendamisse,“ rääkis maaeluminister Urmas Kruuse. „Samuti oleme loonud MES-i toel võimaluse väikestele ja keskmistele ettevõtetele seakasvatusest väljumiseks.“

Maaelu Edendamise Sihtasutuse juhatuse esimees Raul Rosenberg ütles, et praeguses keerulises olukorras tuleb teha kõik selleks, et seakasvatusest ei pankrotituks ja majandustegevust suudetaks jätkata. „Seega peab ettevõtte olema piisavalt käibevahendeid näiteks sööda ja veterinaaravimite ostmiseks. Täna otsustatud toetuste ja laenude puhul on tegemist ajutiste kriisimeetmetega praeguse raske olukorra leevendamiseks.“

MES toetab seakasvatatajaid läbi kolme meetme, mis avalduvad 10. augustil:

*MES toetab väikse ja keskmise suurusega ettevõtjaid ning eraisikuid, kes soovivad seakarja likvideerida ja lõpetada seakasvatamise seniks, kuni sigade Aafrika katku oht on möödunud või karmistunud bioohutusnõuded on täidetud. Toetust saab taotleda eelkõige põllumajandussaaduste esmatootjast ettevõtja, kelle aastane müügitulu on väiksem kui 4000 eurot ja füüsilise isik, kes tegeleb sigade pidamisega põllumajandusloomade registri andmete järgi. Toetust makstakse 1€/kg elussea kohta, kuid mitte rohkem kui 4000 eurot ühe taotleja kohta.

*MESi konsulendid annavad kahe tunni ulatuses tasuta

nõuannet, kus seakasvatatajale pakutakse välja lahendusid kriitilises olukorras toimetulekuks. Nõuande saajate sihtühma kuuluvad põllumajandusettevõtjad ja eraisikud, kes tegelevad sigade pidamisega põllumajandusloomade registri andmete järgi ning kes soovivad teavet sigade Aafrika katku tõrje rakendamiseks vajalike bioohutuse meetmete kohta. Nõuande saamiseks palub sihtasutus võtta ühendust Maaelu Edendamise Sihtasutusega (tel 731 3652; lemmi.maasik@nouandeteenistus.ee).

*MES hakkab andma soodustingimustel laenu seakasvatusega tegelevatele ettevõtjatele. Laenu sihtgrupp on väikese ja keskmise suurusega seakasvatuse ettevõtte, kes plaanivad seakasvatamisega jätkata, kuid kellel puuduvad vahendid näiteks sigade pidamiseks ettenähtud ohutuse nõuete täitmiseks. Laenu andes arvestatakse vähese tähtsusega abi andmise reegleid. Laenumeele baseerub sihtasutuses kasutusel oleva laenu tootel, kuid selle intress on võrreldes kehtiva tootega madalam (1% aastas laenujäägist). Laenu saamiseks palub sihtasutus ühendust võtta Maaelu Edendamise Sihtasutusega (tel 648 4148; lea.kirsipuu@mes.ee).

Kõiki loetletud meetmeid on õigus seakasvatatajatel taotleda, kuid konkreetsed lahendused töötatakse välja koostöös nõustajatega. Kokku toetatakse läbi erinevate meetmete seakasvatatajaid kuni 1,237 000 euro eest, lisaks MESi laenuressursse ja laenu tagatisi.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkonna ettevõtlust, luues paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maasettevõtluse konkurentsivõimet. Sihtasutuse asutajaõigusi teostab maaeluminister.

Maaelu Edendamise Sihtasutus

Haljala vallas on uus spordijuht

Haljala vallas asus spordijuhina tööle Marco Aitman. Spordijuhi tööülesanneteks on sporditöö juhtimine ja korraldamine vallas koostöös valla kultuuri- ja haridusametiga, spordiklubide ja vabatahtlastega. Oluline osa on rahva- ja tervisespordi propageerimisel ja kaasamisel. Marco Aitman'il on pika-ajalised kogemused spordiürituste algatamisel, ettevalmistamisel ja korraldamisel. Ta on kuulunud rahvusvahelise korvpalliturniiri MAHEDA, jalgpalliturniiri AASPERE CUP, Viitna järvejooksu, kümne mehe kümnevõistluse, mitmetapilise rattaralli, pisipõnnide 3-võistluse ja mitmete teiste võistluste korraldusmeeskonda. Marco sooviks on valla traditsiooniliste spordiürituste nagu Aaspere-Haljala jooks, Jüriöö jooks, lastekaitsepäeva rattaralli, korvpalli jõuluturniir kõrval algatada uusi, eeskätt peredele suunatud üritusi, samuti talvapäevi, külade omavahelist jõukatsumist jm.

Turvaline metsaskäik

Saabunud on iga-aastane seene- ja marjahooaeg, millega paratamatult kaasnevad ka juhtumid, kus inimesed paluvad abi metsast välja tulemisel. Valdav enamus sellelaadseid juhtumeid on seotud eakamate inimeste eksimistega metsas. Samas on esinenud ka juhtumeid, kus just lapsed ilma täiskasvanute järelevalveta on metsas kaduma läinud.

Seoses sellega tuleb politsei meelde:

*Nii nagu linnas, nii ka metsas jälgige, kuhu poole teie laps liigub.

*Võimalusel tuleb valida mets, mis on tuttav.

*Selga tuleks panna mugav erksavärvilistes toonides riietus, mis on kaugelt paremini märgatav.

*Kindlasti tuleb arvestada oma füüsilise vormiga ja mitte ülehinnata oma võimeid. Kaasa peab võtma joogivett.

*Metsa peaks minema kellegagi koos või kui tahad minna üksi, siis teavita oma plaanist lähedasi ning seleta neile oma planeeritav marsruut.

*Ära mine metsa vastu õhtut, eriti lähenevate tormide ja äikese eel.

*Kindlasti võta kaasa mobiiltelefon ning veendu, et selle aku on täis laetud. Hädanumbrile 112 on võimalik helistada ka ilma SIM kaardita. Telefon on paljudel juhtudel olnud parim abivahend metsast välja juhatamisel.

*Kui tarvitad ravimeid, siis tuleb need kindlasti kaasa võtta.

*Kui siiski oled metsa eksinud ja abi on kutsutud, on soovitatav leida mõni koht, mis kergendab otsinguid. Selleks võib olla näiteks mõni lagendik, metsa serv või veekogu.

Konstantin Lepik
Vihula valla piirkonnapolitseinik

Haljala valla raamatukogud on avatud 1. septembrist tavapärasel aegadel.

Haljala raamatukogu

E: 11.00 - 19.00;
T: 10.00 - 18.00;
K, N, R: 9.00 - 17.00;
L, P: suletud.

Tel 325 0602
haljalark@haljala.ee

Aaspere raamatukogu

E, T, N: 9.00 - 17.00;
K, R, L, P: suletud.

Tel 325 0588
aaspererk@haljala.ee

Varangu raamatukogu Essus

E, K: 9.00 - 17.00;
T, N, R, L, P: suletud.

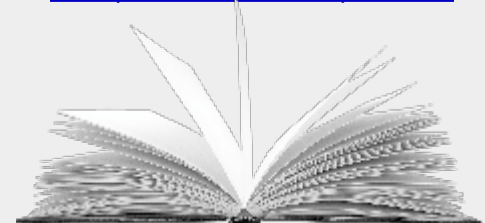
Tel 329 2133
varangurk@haljala.ee

Varangu raamatukogu Varangul

T: 9.00 - 17.00;
R: 9.00 - 16.00;
E, K, N, L, P: suletud

Olete oodatud!

www.haljalaramatukogu.ee
www.facebook.com/haljalarmtk

Sportlik pühapäev Haljala vallas

16. august möödus Haljala vallas sportlikult – toimus selleaastase rattaralli viimane etapp ja ka esimene Auküla minitriatlon.

Rattaralli oli tänavu kolmeetapiline ning sõideti nii Haljala kui Auküla teedel. Osavõtjate arv oli tagasihoidlikum kui varasemalt, kuid kõik, kes kolmel etapil kohal olid, said endale medali kaela. Aitäh kõigile osavõtjatele, pealtvaatajatele ja toetajatele! Järgmisel aastal uue hooga!

Samal päeva õhtupoolikul sai teoks esimene Auküla minitriatlon. Kõigil osavõtjatel tuli ujuda 100 meetrit, sõita rattaga 10 kilomeetrit ja joosta 2,5 kilomeetrit.

Oma võimeid tuli proovile panema 14 võistlejat – 10 meest, 2 naist ja 2 noormeest. Vesi oli küll ujumiseks veidi madalavõitu, kuid see takistuseks ei osutunud ning võistlus sai meeleolukas nii osalejatele kui ka pealtvaatajatele.

Sündmus lõpetati ühise supisõõmise ja muljete vahetamisega. Suured tänud kõigile, kes kohal tulid - nii võistlejatele kui kaasaalajatele. Suur kummardus toetajatele, tänu teile sai triatlon toimuma ja loosiuhindu jagus kõigile. Aitäh teile, Auküla küla, SK Aaspere, Haljala Vald, Metallituba OÜ, Maheda Palkmaja OÜ, StoneREX OÜ, WT Group OÜ.

Oli tõeliselt tore ja sportlik pühapäev, kuhu mahtus koostegemist ja liikumisrõõmu.

Kohtumisteni uutel spordisündmustel!

Marco Aitman

Haljala kihelkond - 775

Haljala vald tähistab 2016. a kihelkonna 775. aastapäeva. Sellega seoses anname välja väerika ja kihelkonna rikast ajalugu kajastava kogumiku. Kutsume kõiki üles jagama meiega ajaloolisi fotosid ja mälestusi, mis aitavad illustreerida ning väärindada meie ühist ajalugu ja talletada need meie järelpõlvedele.

Rattarallil osalejad.

Triatlon.

Haljala Vallavalitsus

Vallavalitsuse istungil 26.06.2015

1. Väljastati ehitusload Põdruse külas Anilepa kinnistule talli ehitamiseks ja Essu külas Endla kinnistul asuva elamu rekonstrueerimiseks.

2. Anti kirjalik nõusolek Aasu külas Vanakooli kinnistule kuuri ehitamiseks.

3. Tunnistati edukaks pakkumuseks riigihankele „Toitlustusteenuse osutamine Haljala Gümnaasiumis 2015-2018“ OÜ Stadnik Toitlustus poolt esitatud pakkumus.

Vallavalitsuse istungil 30.06.2015

1. Anti kirjalikud nõusolekud Kandle külas, Koppeni kinnistule uue puurkaevu rajamiseks, Kandle külas, Kuremäe kinnistule vagunhoone püstitamiseks, Idavere külas, Nõmme kinnistule viljahoidla rajamiseks, Kõldu külas, Tamme kinnistule garaaži püstitamiseks, Aasu külas, Kaksikute kinnistule omareoveepuhasti rajamiseks ja Tatruse külas, Haaviku kinnistule grillimaja ja kuuri püstitamiseks.

2. Kinnitati munitsipaalomandisse antud Biopuhasti tee, Kaalumaja tee, Kooli tänav, Tööstuse tee ja Tehnika tänav lõigu L3 pindala, sihtotstarve ja koha-aadressid.

3. Nõustuti Tatruse külas asuva Põlendiku katastriüksuse jagamisega kaheks katastriüksuseks Põlendiku ja Põllundiku.

4. Tehti volikogule ettepanek lubada vallavalitsusel korraldada riigihange „Haljala valla teede ja tänavate talihooldus 2015-2018“.

Vallavalitsuse istungil 08.07.2015

1. Väljastati ehitusload Kärnu külas Valvingu kinnistul asuva elamu rekonstrueerimiseks, Pehka külas, Rünka kinnistul asuva elamu rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks, Põllu tänav välisvalgustuse laiendamiseks, Kavastu külas Aru kinnistule kolme abihoonde püstitamiseks ja Aaspere külas Vahepõllu kinnistul asuva laut-küüni rekonstrueerimiseks.

2. Kinnitati munitsipaalomandisse antud maaüksuste Schönbergi tee 4, Uus põik L1, Tervete tänav L1, Võsu kõnnitee ja Rakvere kõnnitee pindala, sihtotstarve ja koha-aadressid.

3. Nõustuti Põdruse külas asuva Jõe katastriüksuse jagamisega kaheks katastriüksuseks Jõe ja Kopli ning Põdruse külas asuva Treiali katastriüksuse jagamisega kaheks katastriüksuseks Treiali ja Hobuseraua.

Vallavalitsuse istungil 09.07.2015

1. Väljastati ehitusluba Haljala katlamaja-boilerjaama rekonstrueerimiseks ja tehnosüsteemide muutmiseks.

2. Kiideti heaks TÜ magistrantide poolt koostatud Haljala valla 2015-2030 arengukava eelnõu ja teha volikogule ettepanek arengukava vastuvõtmiseks ja avalikule väljapanekule suunamiseks.

3. Tehti volikogule ettepanek delegeerida maakorraldusseadusega, maakatastriseadusega ja planeerimisseadusega kohalikule omavalitusele pandud ülesannete täitmine vallavalitsusele ja esitati vastavad eelnõud.

4. Tehti volikogule ettepanek volikogu istungi kokku kutsumiseks järgmise päevakorraga:

1) Haljala valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2015-2027 vastu võtmine.

2) Loa andmine riigihanke „Haljala valla teede ja tänavate talihooldus 2015-2018“ korraldamiseks.

3) Haljala valla arengukava 2015-2030 vastu võtmine ja avalikule väljapanekule suunamine.

4) Maakorraldustoimingute läbiviimise ja katastriüksuse sihtotstarbe määramise pädevuse delegeerimine.

5) Planeerimisseaduses sätestatud ülesannete delegeerimine.

Vallavalitsuse istungil 22.07.2015

1. Määrati toimetulekutoetus kahele toetust vajavale isikule kokku summas 254,28 eurot.

2. Väljastati ehitusload Tammispea tee 11b kinnistul asuva elamu rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks, Kavastu külas Aru kinnistule elamu ja sauna püstitamiseks, Võle külas Männiku kinnistule puurkaevu rajamiseks ja Haljala alevikus Uus põik 5 kinnistule elamu püstitamiseks.

3. Anti määramata ajaks tüürile ühe toaline korteriomand Rakvere mnt 8-19.

4. Rahuldati täiendavalt kahe isiku 2015. aasta hajaasustuse programmi taotlusvooru rahastamisaotlused.

5. Otsustati sõlmida OÜ-ga KT Europroject Management leping Haljala koolihoone ehituse rahastamise projektaotluse ettevalmistamiseks ja koostamiseks.

Vallavalitsuse istungil 29.07.2015

1. Tunnistati kehtetuks Haljala Vallavalitsuse korraldus „Avatud hankemenetlusega riigihanke „Koristusteenuse osutamine Haljalas 2015-2018“ pakkujate kvalifitseerimine, pakkumuste vastavaks ning pakkumuse edukaks tun-

nistamine“ ja otsustati korraldada uus hange.

2. Otsustati korraldada avatud riigihange „Haljala valla teede ja tänavate talvine hooldus 2015-2018“ tähtajaga 01. oktoober 2015 kuni 30. aprill 2018.

3. Eraldati vallaelarve reservfondi jäägist 134 eurot matu-setoetuse maksmiseks ja 3 960 eurot Haljala rahvamaja soojatrassi renoveerimiseks.

4. Tunnistati peremehetuks Aaspere külas Vaikuse maaüksusel asuv kasutusest väljas olev ridaelamu.

5. Tehti Aaspere Külakoja juhatusel ettepanek esitada vallale nägemus seltsi edasisest tegevusest ja hoone kasutamise ja haldamise plaanidest.

6. Otsustati lugeda kaks jäätmevaldajat erandkorras ja tähtajaliselt korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks.

Vallavalitsuse istungil 05.08.2015

1. Väljastati ehitusluba Essu külas, Pargi 2 krundile Huawei aktiivkapi rajamiseks.

2. Väljastati kasutusluba Haljala alevikus Võsu maantee veetrassile.

3. Määrati kahes esitatud ehitusteatises märgitud ehitise ja ehitamisega seotud kontrolli tulemusena esitatavad nõuded.

4. Eraldati vallaelarve reservfondi jäägist 134 eurot matu-setoetuse maksmiseks.

5. Anti nõusolek kahe avaliku ürituse („Auküla minitriatlon“ ja Elustiilipäev“) korraldamiseks.

6. Nõustuti Tervete tn 12 kinnisasja koormava hoonestusõiguse lõpetamisega ja kinnistusraamatust kustutamisega.

7. Kooskõlastati Aaspere külas, Serve kinnistule rajatava uue puurkaevu asukoht.

8. Nõustuti kohtuliku kompromissi sõlmimisega Haljala valla ja Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi isikuvahelise vaidluse lõpetamiseks haldusasjas nr 3-15-595 vastavalt Haridus- ja Teadusministeeriumi kompromissiettepanekule.

Vallavalitsuse istungil 11.08.2015

1. Väljastati kasutusluba Haljala alevikus Pauli kinnistule rajatud reoveepuhastussüsteemile.

2. Tunnistati kehtetuks avatud riigihanke „Haljala valla õpilasiinide teenindamine“ senine hankemenetlus ja otsustati algatada uus hankemenetlus.

Eakate reis Kagu-Soome

Küllastasime Soomet 4. - 5. augustil. Päikesepaistelisel 4. augusti hommikul jõudsimme Tallinna sadamasse, kust kell 8.00 väljus laev „Viking” Helsingi suunas.

Soome vetes sõitis laev mööda mitmetest kaljusaarekestest – mõnel üks majake, mõnel rohkem. Mandril jätkasime reisi bussiga, reisijuhiks oli meile juba tuttav giid Jaan Masing.

Meeldetuletusi ajaloost

Soome territooriumile tekkis asustus pärast jääaja lõpu, umbes 9000 aastat tagasi. Juba 12. saj. pakkus territoorium huvi nii Rootsile kui Novgorodile. Esimesena liitis Rootsi endaga suurema osa Soomest. Rootsi kuningas Gustav I Vasa rajas 1550. a Helsingi sadama, et võistelda kaubavahetuses Tallinnaga. Helsingi jäi siiski pikaks ajaks viletsaks hurtsikkülaks. Mitmed sõjad Rootsi ja Venemaa vahel viisid lõpuks selleni, et 1809. a liideti Soome Venemaaga. 1812. a nimetas keiser Aleksander I Soome pealinnaks Turu asemel Helsingi. Iseseisev Soome sündis 6. detsembril 1917.

Mis mahtus kahe päeva sisse?

Porvoo oli meie esimene peatus, vanuselt teine puulinna Soomes. Sisse sõites hakkasid kõige enne silma punased kaubaaidad (soolaaidad) jõe ääres. Jalutasime vanalinnas. Küllastasime kuulsat ja ajaloolise tähtsusega toomkirikut (13.saj.). Venemaa keiser Aleksander I andis aastal 1809 siin ametivande ning Soomele autonoomia. 2006. aastal oli kirikus tulekahju – täielikult hävis katus. Kustutus-tööd kestsid kolm päeva, tänaseks on kirik renoveeritud. Orelihelid vana kiriku võlvide all võlusid meid kõiki.

Käisime Soome vanimas koduloomuuseumis, mis avas ukse 1882. a. Maja kuulus kunagi Johan Ludvig Runebergile (1804–1877), keda peetakse Soome rahvusluuletajaks (kirjutas isamaalisi poeeme). Ta on Soome hümn (1846) autor. Runebergi võib võrrelda Eesti Lydia Koidulaga.

Edasi sõitsime mööda kuninga teed, mis algab Norrast, kulgeb Atlandi rannikutpidi Rootsi, sealt edasi Soome Turu linna ning Viiburi kaudu Peterburi. Seda teed mööda liikus post, käskjalad ja sõitsid ka kuningad, kui Stocholmista ida poole asja oli. Vene tsaarid reisisid sama teed pidi Peterburist läände.

Askola lähedal käisime vaatamas hiiekirjusid – jääajal kalju sisse tekkinud ümarauke. Neid auke oli palju ja mitmed päris sügavad. Selliste moodustiste teket on raske seletada. Arvata võib, et need on jääst sulanud veekeeriste poolt tekitatud.

Loviisa oli järgmine lühike peatus. Seal sõime lõunat ja tutvusime vana romantilise sadamalinnaga.

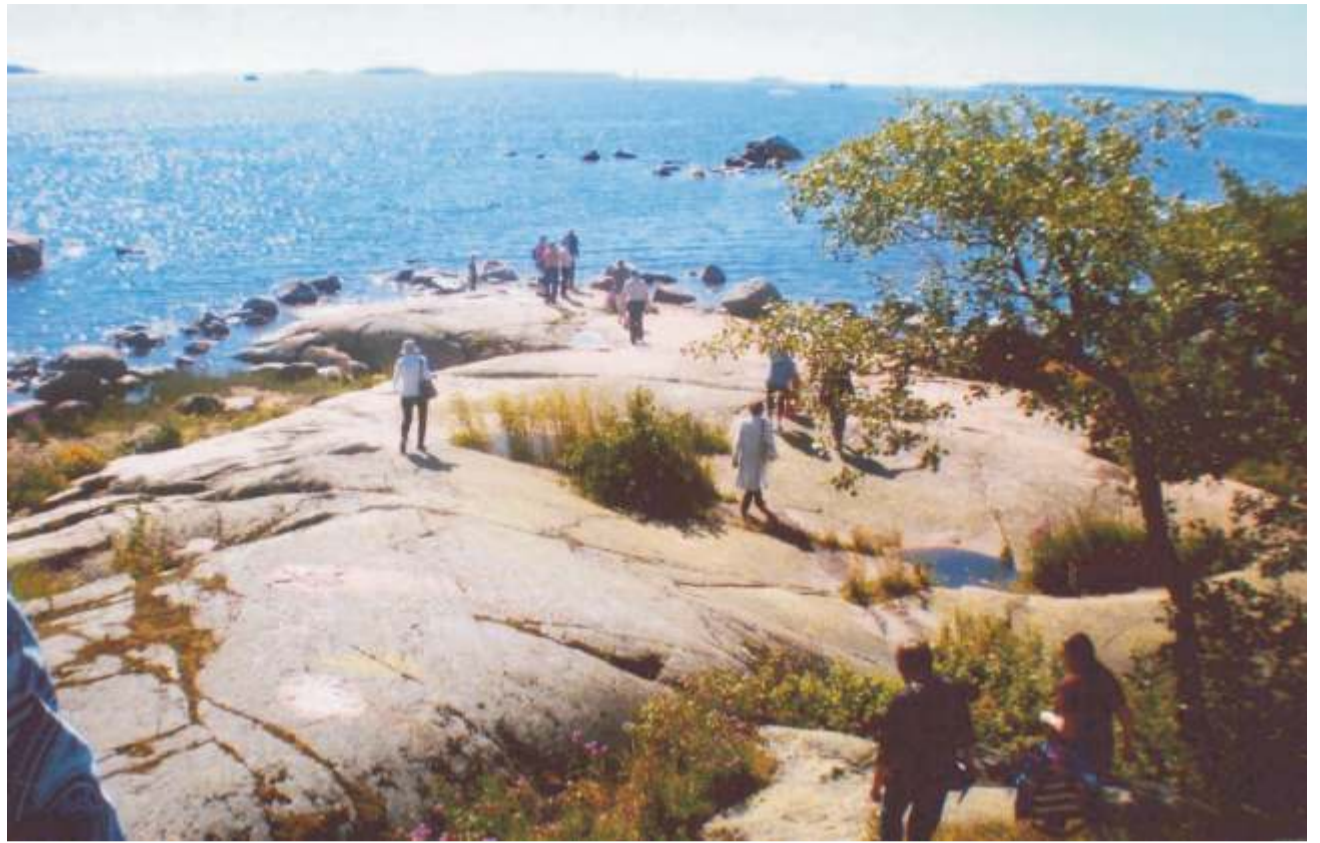
Esimese päeva viimane pikem peatus oli Kotkas. Siin suubub merre Lõuna- Soome pikim jõgi Kymijoki. Linn asub saarel, rajati Aleksander III käsul 1878.aastal kauba- ja sõjasadamaks. Tänapäeval on Kotka tööstuslinn (metsatööstus, paberitööstus, laevaehitus, metallitöötlemine).

Eriliselt jäi meelde Sapokka park erinevate puude, põõsaste, lillede, käänuliste teede, graniitnäidiste, veesilmade ja kosega. Sapokka on üle Soome hinnatud park.

Õhtuks jõudsimme Mussalo saare asuvasse Santalahti puhkekülla. Ööbisime neljale inimesele mõeldud mugavates majakestes. Küla on rajatud graniidist pinnasele, sellepärast osades majakestes vett ei olnud ning pesta saime eraldi hoones. Kes ei kartnud jahedat vett, võisid meres ujumas käia, soovijail oli võimalus hommikul saunas mõnuleda. Nautisime ilusat ilma ja idüllilist maastikku.

Teist päeva alustasime küllastusega Kotka Maretariumi, mis on 2002.a valminud ainulaadne akvaariumide kogum, kus on kõik Soomes ja ümber Soome paiknevate vesikondade kalad. Akvaariumides ujub umbes 60 erinevat liiki.

Edasi sõitsime laevaga Varesesaarele (Fort Elizabeth), kus kunagi kaitse eesmärgil rajatud kindlus, mis sai nime

Venemaa keisrinna Jelizaveta Petrovna järgi (valitses 1741-1762). Korrapäratu kujuga saarel nägime palju ajaloolist sõjatehnikat. Kindlus lõpetas tegevuse 19. saj. alguses. Tänapäeval on seal Kotka elanike puhkeala. Soovijatel on võimalus ujuda, restoranis lõunatada ja ennast vabalt tunda.

Reis jätkus Vellamo meremuuseumi, mis on suur, uhke ja kaasaegse hiidlainekujuline merekeskus, mis tutvustab Soome merelaevanduse ajalugu. Oli haruldane vaatamisväärsus. Hoone projekt avalikustati 2005. a jaanuaris, vaid kuu aega pärast rohkem kui 200000 inimese nõudnud tsunamit. See tuleb meelde, et merel on alati kaks nägu.

Küllastasime Langikoski keiserlikku kalastusmaja, mis on Aleksander III poolt 1889.a ehitada lastud palkidest kahekorruseline villa. Maja lähedale püstitati ka väike kabel. Langikoski on looduslikult kaunis koht (tänapäeval looduskaitseala). Tsaari perekond saabus Peterhofist kohale laevaga. Tänu looduslikule sadamale sai peaaegu treppi sõita. Tänapäeval on siin majamuuseum, kus nägime keisri perekonnale kuulunud esemeid ja tekstiile. Uhke vaadepildi saime karestikulisest jõest, kus ka tänapäeval harrastuskalastust lubatakse.

Tagasiteel Helsingisse põikasime sisse Haljala sõprusvalla keskusesse Pyhtäässe. Käisime kiriku juures ja kirikut ümbritsevas surnuaias, mis oli väga korras, hästi hoolitsetud olid sõdades hukunute hauad.

Mis meelde jäi?

Võrreldes Eestiga on Soome suur maa, mis on hõredalt asustatud (15 in/km²). Rahvastiku tiheduselt on Soome Euroopas viimaste seas.

Erilise omapära maastikule annavad nii väikesed kui suured päikeses helkivad järved ja jõed. Mets nagu meilgi, needsamad puuliigid, ega võsastki puudust ei ole.

Soome küladele annavad näo puidust lihtsad ja hästi hoolitsetud majad. Korras teed, mis osaliselt kulgevad kanalites ja tunnelites.

Seda kaunist maad iseloomustavad: rahvuskivi – graniit, loom- karu, lind – luik, lill – maikelluke

Meeldiva reisi eest kõigi osalejate nimel tänusõnad korraldajatele ja aitäh lahkele bussijuhile. Ilusat suve jätku kõigile.

Anu Jõeveer

Õnnitleme vanemaid...

Sirti ja Ivo Pent

Girtel Pent 21.06.2015

Karin Raamat ja Erkki Oja

Erkko Oja 08.07.2015

Karin Melter ja Jaanus Vaher

Meribet Vaher 16.07.2015

Mirjam Abel ja Sander Heinla

Oskar Heinla 29.06.2015

Õnnitleme sünnipäevalapsi...

91	Hilda Lehiste	25. september
89	Ilma Biider	05. september
	Niina Küün	26. september
	Hans Liht	29. september
87	Anna Popova	02. september
85	Estra Jürken	10. september
	Sinaida Rinno	28. september
84	Juta Toomel	08. september
83	Niina Jaansoo	05. september
	Elsi Lillakas	23. september
81	Salme Mägi	13. september
80	Pille Sirkas	15. september
	Vaike Toming	20. september
75	Helda Paavo	24. september
70	Ene Merits	26. september
65	Aimi Domnin	17. september
60	Ants Kaldma	01. september
	Krista Arge	05. september
	Urmis-Vootele Rosenberg	24. september
	Elle-Malle Toomikas	27. september
55	Ülle Kuusik	19. september
50	Andrus Jõe	10. september
	Peeter Orgmets	10. september
	Silvi Kuhlberg	26. september
	Mati Liivamäe	30. september

Meie
hulgast
on lahkunud ...

Valter Udam
11.04.1943 - 02.07.2015

Helju Iva
25.04.1928 - 03.07.2015

Ellen Tambik
02.05.1916 - 25.07.2015

Ülo Rannu
11.04.1952 - 08.08.2015

JÄLLE MAAILMA AVASTAMA!

RÕÖMUROHKET TEADMISTEPÄEVA JA PALJU HUVITAVAD KOOLITUNDE ALGAVAL ÕPPEAASTALI

Reformierakond
Parem Eesti Sinule